

BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE W DOMU

Bezpieczeństwo urządzeń i instalacji gazowych w budynkach mieszkalnych

Zagrożenia mogące powstać przy użytkowaniu gazu wynikają przede wszystkim z braku należytej dbałości o instalację i urządzenia gazowe. W celu uniknięcia pożaru czy wybuchu gazu lub ograniczenia ich skutków, należy się kierować niżej wymienionymi zasadami:

1. Użytkownicy zobowiązani są do utrzymywania instalacji gazowej w należyтым stanie technicznym (nie dopuszczać do uszkodzeń mechanicznych i korozji),
2. Gazomierz znajdujący się poza lokalem odbiorcy powinien być przez niego zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych,
3. Wszystkie odbiorniki gazu powinny być utrzymane w czystości i dobrym stanie technicznym (pojawienie się sadzy lub żółty płomień na palniku, to oznaki wadliwego spalania gazu),
4. Odbiorniki gazu powinno się eksploatować zgodnie z instrukcją producenta (np. nie wolno używać kuchenek gazowych do ogrzewania pomieszczeń),
5. Włączone odbiorniki gazu powinny być na bieżąco kontrolowane, chyba, że ich konstrukcja jest przystosowana do pracy bez dozoru,

6. Ciecze gotowane na kuchenkach gazowych należy stale kontrolować w celu uniknięcia wykipień, zgaszenia płomienia i niekontrolowanego wypływu gazu. Po zakończeniu pracy należy dokładnie zakręcić kurek dopływu gazu,
7. Właściciel budynku mieszkalnego lub zarządzający budynkiem wielorodzinnym, co najmniej raz w roku powinien wykonać przegląd techniczny i badanie szczelności instalacji gazowej oraz sprawdzić stan technicznej sprawności przewodów kominowych (niezależnie od powyższego przewody te podlegają okresowemu usuwaniu zanieczyszczeń: co najmniej 2 lub 4 razy w roku, w zależności od rodzaju odprowadzanych produktów spalania). Czynności te mogą wykonać wyłącznie osoby posiadające odpowiednie uprawnienia, tj. posiadające tytuł mistrzowski w rzemiośle kominarskim,
8. Zabronione jest dokonywanie samowolnie, we własnym zakresie, przeróbek i napraw instalacji oraz urządzeń gazowych, jak również podłączania dodatkowych odbiorników gazu bez uzgodnienia z właściwym terenowo zakładem gazowniczym,
9. Użytkownikom urządzeń gazowych nie wolno pobierać gazu z pominięciem gazomierza, przerabiać, naprawiać, malować gazomierzy oraz zatykać otwory wentylacyjne i nawiewne w pomieszczeniach, w których zamontowane są odbiorniki gazu,
10. Do zasilania urządzeń gazowych może być stosowany gaz płynny w butlach (propan-butan), pod warunkiem instalowania w jednym mieszkaniu, w warsztacie lub lokalu użytkowym nie więcej niż dwóch butli, przyłączonych do urządzeń gazowych, o zawartości gazu do 11 kg każda :

- butle powinny być umieszczone w odległości co najmniej 1,5 m od urządzeń promieniujących ciepło (grzejniki, piece itp.), z wyłączeniem zestawów kuchni gazowych oraz ogrzewaczy promiennikowych i konwekcyjnych z szafkami na butle,
  - butle należy umieszczać z dala od urządzeń powodujących iskrzenie (co najmniej w odległości 1 m),
  - butle należy instalować w pozycji pionowej oraz zabezpieczyć przed uderzeniem, przewróceniem lub przypadkowym przemieszczeniem,
  - temperatura pomieszczeń, w których instaluje się butle nie może przekroczyć 35 °C,
  - urządzenia gazowe należy łączyć z reduktorem ciśnienia gazu na butli za pomocą elastycznego przewodu o długości nie przekraczającej 3 m i wytrzymałości na ciśnienie co najmniej 300 kPa, odpornego na działanie składników gazu płynnego, uszkodzenia mechaniczne oraz temperaturę do 60 °C,
  - urządzenia gazowe o mocy cieplnej przekraczającej 10 kW należy łączyć z przewodem elastycznym, o którym mowa powyżej, rurą stalową o długości co najmniej 0,5 m,
11. Do zasilania urządzeń gazowych mogą być również stosowane butle gazowe o pojemności do 33 kg gazu propan-butan, pod warunkiem spełnienia następujących wymagań:
- butle powinny być umieszczone na zewnątrz budynku, w miejscu oznakowanym, na utwardzonym podłożu, pod zadaszeniem chroniącym od wpływu czynników atmosferycznych,
  - liczba butli w baterii nie może przekroczyć 10 szt.,
  - butle powinny być podłączone do kolektora wykonanego z rury stalowej bez szwu lub rury przewodowej łączonej przez spawanie,
  - odległość butli od najbliższych otworów okiennych lub drzwiowych w ścianie zewnętrznej budynku nie powinna być mniejsza niż 2 m,
  - butle nie mogą być sytuowane w zagłębieniach terenu,
12. Instalacje gazowe zasilane gazem płynnym mogą być wykonywane tylko w budynkach niskich (do 4 kondygnacji w budynkach mieszkalnych lub do 12 m wysokości w innych budynkach),
13. Zabrania się stosowania w jednym budynku gazu płynnego i gazu z sieci gazowej (wyjątkiem jest możliwość usytuowania kotłowni gazowej zasilanej z sieci gazowej w budynku mieszkalnym niskim, tj. do 4 kondygnacji, w którego mieszkaniach funkcjonuje instalacja zasilana gazem płynnym),
14. Instalacje gazowe zasilane gazem płynnym nie mogą być stosowane w pomieszczeniach, których poziom podłogi znajduje się poniżej otaczającego terenu (piwnice, przyziemia, sutereny) oraz w których znajdują się kanały instalacyjne i rewizyjne poniżej podłogi,

Zasady bezpieczeństwa pożarowego w budynkach mieszkalnych

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w budynkach mieszkalnych zabronione jest:

1. Używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować pożar w pomieszczeniach piwnicznych oraz na strychach,
2. Garażowanie pojazdów silnikowych w pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu,

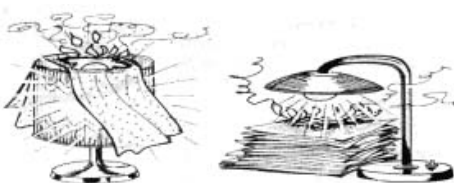
3. Przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wnętrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:

- urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 °C,
- przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej, czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V,

4. Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,

5. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki,

6. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,

7. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji (korytarze, klatki schodowe) lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości (tj. odpowiednio 1,2 m oraz 2,2 m),

8. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,

9. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:

- urządzeń przeciwpożarowych, takich jak: hydranty, zawory hydrantowe, suche piony,
- wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
- wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego

- głównych kurków instalacji gazowej,

10. Przechowywanie w mieszkaniu cieczy łatwo zapalnych o temperaturze zapłonu poniżej 21 °C (benzyna, rozpuszczalniki, alkohol etylowy itp.) w ilości ponad 5 litrów i cieczy o temperaturze zapłonu 21 °C do 55 °C (nafta, olej napędowy, terpentyna) w ilości ponad 20 litrów,

11. Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami technicznymi określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia,
12. Rozgrzewania za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów palnych w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przy czym dopuszczalne jest wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym, jeśli zostaną zastosowane odpowiednie podgrzewacze,
13. Rozpalania ognisk lub wysypywania gorącego popiołu i żużla w odległości mniejszej jak 10 m od budynków.

Zasady postępowania w przypadku pożaru w budynku mieszkalnym

Pożar w budynku mieszkalnym powstać może w pomieszczeniach mieszkalnych, piwnicach, poddaszach, zsypach, pionach instalacji elektrycznych oraz innych instalacji ocieplanych materiałem palnym.

W przypadku zauważenia pożaru należy niezwłocznie zaalarmować osoby przebywające w strefie zagrożenia oraz wezwać straż pożarną (tel. 998).

Po wykręceniu **numera alarmowego straży pożarnej 998** i zgłoszeniu się dyżurnego należy spokojnie i wyraźnie podać:

- swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
- adres i nazwę obiektu,
- co się pali, na którym piętrze,
- czy występuje zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.
- po podaniu informacji nie odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

Przyjmujący może zażądać:

- potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie,
- dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

Największe zagrożenie dla osób przebywających w pobliżu pożaru niesie ze sobą zadymienie poziomych i pionowych dróg ewakuacji.

W przypadku pożaru we własnym mieszkaniu należy:

- wyprowadzić z mieszkania dzieci i osoby niepełnosprawne,
- w zależności od zaistniałej sytuacji podjąć działania gaśnicze, wyłączyć dopływ gazu i energii elektrycznej, nie otwierać okien,
- jeśli ugaszenie pożaru we własnym zakresie jest niemożliwe, opuścić mieszkanie zamykając drzwi jedynie na klamkę,

Uwaga!

Nie można dopuścić do odcięcia przez pożar drogi wyjścia z mieszkania.

- zaalarmować straż pożarną i osoby znajdujące się w sąsiednich lokalach.
- w przypadku odcięcia drogi wyjścia z mieszkania udać się do pomieszczenia najdalej usytuowanego od pożaru posiadającego okno lub balkon zabierając ze sobą (jeśli jest to możliwe) mokry koc zamykając za sobą drzwi do innych pomieszczeń na klamkę. Wezwać pomoc przez okno lub z balkonu, a w przypadku silnego wzrostu temperatury i zadymienia położyć się na balkonie pod oknem i okryć szczelnie kocem lub innym okryciem.

W przypadku pożaru w mieszkaniu sąsiednim lub na niższej kondygnacji oraz zadymienia korytarza i klatki schodowej należy:

- pozostać w domu zamykając drzwi wejściowe do mieszkania jedynie na klamkę,
- zakręcić zawór gazu, wyłączyć wszystkie odbiorniki energii elektrycznej,
- w celu niedopuszczenia do przenikania dymu i wysokiej temperatury przez drzwi wejściowe do mieszkania należy zabezpieczyć otwory i nieszczelności drzwi (np. mokrym ręcznikiem),
- przygotować zapas wody do gaszenia lub chłodzenia elementów konstrukcyjnych i wyposażenia,
- w razie potrzeby wzywać pomocy przez otwarte okno lub balkon.

W przypadku pożaru na wyższej kondygnacji należy:

pozostać w mieszkaniu lub opuścić je na wezwanie kierującego akcją gaśniczą zamykając drzwi wejściowe do mieszkania na klucz.

Niezależnie od powyższych wskazań, po przybyciu straży należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom kierownika akcji ratowniczo-gaśniczej.

Mimo, że przepisy przeciwpożarowe nie nakładają na użytkowników mieszkań wymagań w zakresie ich zabezpieczenia w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe - w celu ograniczenia ilości pożarów w mieszkaniach i ich skutków, Państwowa Straż Pożarna postuluje aby użytkownicy mieszkań wyposażali je w podstawowe urządzenia zabezpieczające, takie jak :

- autonomiczne czujki dymu (posiadające zasilanie bateryjne) - umożliwiające już przy pierwszych oznakach pożaru zaalarmowanie sygnałem akustycznym osób przebywających w mieszkaniu i w sąsiednich mieszkaniach. Jest to szczególnie istotne w czasie nieobecności mieszkańców w domu lub w porze nocnej,
- detektory gazu ziemnego - instalowane w pomieszczeniach kuchennych,
- detektory tlenku węgla - instalowane w łazienkach z tzw. piecem kąpielowym,
- gaśnice proszkowe (ABC) 2 lub 1 kg - umieszczane w miejscach łatwo dostępnych i znanych wszystkim domownikom (najlepiej w przedpokoju), zabezpieczone przy tym zarówno przed uszkodzeniami mechanicznymi jak i przed dostępem małych dzieci.

Przedkładając powyższe pod rozwagę należy podkreślić, że wyposażenie mieszkań w szczególności w autonomiczne czujki dymu oraz podręczny sprzęt gaśniczy jest obecnie standardem w zabezpieczeniu mieszkań w krajach zachodnich.

Informujemy również, że szacunkowy koszt wyposażenia mieszkania we wszystkie wyżej wymienione zabezpieczenia nie powinien przekroczyć kwoty 300 zł.